

גדודי צרפת, אתם שמלומברדיה נמלטים

תרגם מלומברדית והוסיף מבוא: אסף בנרף

קרלו פורטה (Carlo Porta) נחשב לגדול המשוררים במילנוזית (דיאלקט של השפה הלומברדית). חיבר שירים ופואמות ברוח גרוטסקית, לרבות סטירות פוליטיות, שבהן התנגח בשלטונות, באריסטוקרטיה ובכמורה. גיבורי הפואמות שחיבר הם דמויות עממיות ומכמירות לב כגון נִינֶטָה (מתוך *La Ninetta del Verzee*, יצירתו הנודעת ביותר של פורטה), שאהבתה האומללה לנוכל ציני ומניפולטיבי מביאה אותה לפשיטת רגל והיא נאלצת לבסוף לעסוק בזנות; או ג'ואנין בונג'ה, בישגדא שצרותיו נוחתות עליו בזו אחר זו. פורטה מייחד שתי פואמות לסיפורו: "תלאותיו של ג'ואנין בונג'ה" ו"תלאותיו החדשות של ג'ואנין בונג'ה" (קטע מפואמה זו מובא בספרו של פרימו לוי "בעקבות השורשים", שראה אור בעברית בהוצאת מאגנס, 2024).

גְדוּדֵי צֶרֶפֶת, אַתֶּם שְׁמִלּוּמְבֵרְדִיָּה נְמַלְטִים,
הוֹאִילוּ נָא אֶת מַבְטְכֶם אַחֲרָה לְהַפְנוֹת.
רְאוּ, תִּנּוּ דַעַת, אֵיךְ הִפְלֵ שְׁשִׁים וְלֵהוּטִים:
סוּף סוּף לְפִתְחֶכֶם בָּא יוֹם פְּקָדָה – לְהַתְפַּנּוֹת!

אָמַת כִּי לְכַתְכֶם – הֲרִי מִבֵּין זֹאת כֹּל נִתִּין –
תִּבְיֵא עֲמָה צְבָאוֹת זָרִים, מוֹשְׁלִים וּמְדִינּוֹת,
שָׁגַם אִם נִתְבָּרְכוּ בְּנִימוּסִים מְחִיטִים,
תִּבּוֹעַ יִתְבְּעוּ שָׁלֵל, טוֹבִין וּמִתְנּוֹת,

אֶךְ מַעֲלָלֵיכֶם – רְשָׁעוֹת שֶׁל שׁוּדְדֵי דְרָכִים:
גְּנֵבָה וְרִצְחַח בְּנֵי אָדָם – אֵיכוֹת וְגַם כְּמוֹת –
קִרְקוּף וְעֵנְוִיִּים קָשִׁים וְהִטְלַת צְרָכִים,

עַד כִּי הִגַּעְנוּ אֶל תַּחֲתִית הַשָּׁפֵל הַמְזוּן:
אֵין אָנוּ אֲדִישִׁים עוֹד לְבַחֲרָה כִּיצַד נְמוֹת –
נִבְחַר מִי יִשְׁסַפְנוּ, מִי יִהְיֶה לָנוּ תֵלִין.